

TJUGONDE SÖNDAGEN "UNDER ÅRET"

ÄRGÅNG B

Första läsningen: **Ords 9:1-6** (*Ät mitt bröd och drick vinet jag har blandat*)

Kyrkans sju sakrament är som *sju pelare* i kyrkans festsal (v. 1). Den festmåltid som "Visheten" (en poetisk bild: "värdinnan" i Guds hus, vi skulle säga "kyrkans lära") anordnar bjuder oss på ett dukat bord av andliga frukter. Kristi kors är *Guds vishet*, säger Paulus (1 Kor 1:18 f). Eukaristin antyds här: *slakt* (v. 2), *bröd* och *vinet* (v. 5).

Andra läsningen: **Ef 5:15-20** (*Sök förstå vad som är Herrens vilja*)

Den som vill ta emot Kristi kropp och blod ska enligt Paulus ord "pröva sig själv" i förväg (1 Kor 11:28). Har jag varit en dåre och låtit mig berusas av det som inte leder till Gud utan tvärtom ställer sig i vägen för mitt andliga liv eller hotar ta död på det? Vi är befriade av Kristi kors *från* sådant. Nu skrålar vi inte med på världens tomma refränger längre utan sjunger och spelar för Herren av hela vårt hjärta (jfr v. 19). *Eukaristi* betyder tacksägelse, ja varje kristen sekund är eukaristi (jfr v.20).

Evangelium: **Joh 6:51-58** (*Mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck*)

Jesu ord här är till stor tröst för den som redan tror på honom och inte skulle vilja slippa gemenskapen med honom i eukaristin för all ära, makt och allt guld i världen. För dem som inte delar denna tro, men väl tror på Israels gamla skrifter – det vi kallar för Gamla testamentet – är allt ännu oklart. Är brödundret i öknen (2 Mos kap. 16) verkligen en förutsägelse om Messias död och instiftandet av en ny kulthandling, firandet av Messias kropps och blods offer under brödets och vinets gestalter? Är den gudomliga "Människoson" som profeten Daniel såg i en vision (Dan 7:13 f) identisk med denne Jesus, är han räddaren som Israel hoppats på och bett om i århundraden? Är det sant att Messias – helt konkret – ska tuggas och sväljas av sina trogna, som ett villkor för deras eviga liv? *Kan jag tro det – om jag nu skulle vilja?*

Vem av oss trodde på det vi hörde, för vem var Herrens makt uppenbar? Han var föraktad och övergiven av alla, en som man vänder sig bort ifrån (Jes 53:1, 3). Många som hade beundrat Jesus kunde nu bara skaka på huvudet. Det lät makabert för dem, som att Messias ska styckas och ätas. "ÄR HAN GALEN?" undrar man förstås. Jesus gör det inte heller lätt för dem. Han menar precis vad han här säger, så väldigt högtidligt. Observera: Jesus brukar rätta till när man missuppfattar honom (t.ex. Joh 4:34; 11:14; Matt 16:11) men det sker inte här. De som nu avvisar Jesus gör det för att de förstår hans ord rätt! Där står han mer

ensam än någonsin, Frälsaren, *Vändpunkten* från Gud som inte verkade platsa i berättelsen. Tog han i lite för mycket? Var det meningen att chocka för att förebygga senare heresier om att mässoffret bara skulle tolkas ”symboliskt”? Guds gamla folk gillade aldrig hans stora överraskningar. De ska få se. Snart hänger **slaktoffret** på korset – på ett allt annat än symboliskt sätt. Kanske tror de då.

MÅNDAGEN I 20 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Hes 24:15-24** (*Hesekiel skall vara ett tecken för er*)

Profetiska teckenhandlingar är små enmansdemonstrationer, där Gud låter en profet göra något uppseendeväckande och sedan förklara det som symbol för vad som ska hända. Gud låter här Hesekiels älskade hustru, hans *ögons lust* (v. 16) dö, men han får inte visa tecken på sorg. Det ska illustrera för stadens invånare att deras *ögons lust* – templet – snart ska gå under. Katastrofen är på ingång. Den blir så chockerande att man inte ens orkar sörja den. Det här sker medan babylonierna belägrar staden (Hes 24:1f). Folket förhärdelse är massiv – nu bryter Gud ner dess murar (v. 24).

Evangelium: **Matt 19:16-22** (*Om du vill bli fullkomlig, så gå och sälj allt du äger*)

Vem kan läsa denna berättelse utan att gråta över sitt eget liv? Vi har knappt plats för allt vi äger men vill inte skiljas ifrån det. Vi längtar efter det fågelfria, radikala livet med lätt ryggsäck och öppna vidder – men kompromissar med våra drömmar...

Matteus version av denna dialog ligger mycket nära Markus och Lukas (jfr Mark 10:17-22; Luk 18:18-23). Urvalet från tio Guds bud (v. 18-19) är likadant, men Matteus lägger till *budet om kärleken till medmänniskan* (3 Mos 19:18), antagligen som bro till rådet i v. 21 att ge ALLT för nödlidande (jfr Matt 25:31 f). Det är den *fullkomligheten* (v. 21; jfr Matt 5:48) som Matteus vill poängtera och som hos Lukas bär namnet *barmhärtighet* (Luk 6:36). *Imitatio Dei*: att efterlikna Gud.

Jesu samtal med den unge lärjungekandidaten slutar trist och tråkigt, som vid en misslyckad anställningsintervju. Man undrar varför denna scen skulle ingå i Bibeln. Som läsare kan man inte känna sig nöjd – kan ingen söka upp den där stackaren och hitta på ett sätt för honom att ”helgas i vardagen” utan att behöva sälja allt? Eller kan han inte få lite betänketid... testa det radikala ”klosterlivet” med Jesus ett par veckor innan han bestämmer sig? Men nej, han *vill själv* gå

däriifrån, ty något har förändrats inom honom. Markus skriver att han ”mörknade” (Mark 10:22). Sådana fall möter vi ibland, det där ansiktet hos någon som bestämmer sig: ”Att tro på Jesus funkar inte”.

Ju mer jag kallar på dem, desto mer går de bort från mig (Hos 11:2).

TISDAGEN I 20 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Hes 28:1-10** (*Du är en människa och inte en gud*)

Hesekiels kapitel 25-32 innehåller hotfulla ord från Gud mot sju folk som liksom Juda var underkuvade Babylon. Tyrus var den starkaste grannhuvudstaden i norr i dåtiden, svår att inta. Den kunde skryta med teknisk know-how, rikedomar och goda handelsförbindelser. Men även denna stad måste foga sig under Guds dom som nu förverkligas genom babyloniernas hand. Gud, ingen kung, är Herre - i *alla* länder.

Evangelium: **Matt 19:23-30** (*Det är svårt för en rik att komma in i himmelriket*)

Den rike unge mannen från igår hade hållit Guds bud, sa han. Jesus uppmanade honom då att ge allt åt de fattiga. Det apokryfiska s.k. *Nasaréerevangeliet* – som aldrig upptogs i Nya testamentet, men kan tänkas innehålla autentiska ord av Jesus – lägger här till (enligt kyrkofadern Origenes från början av 200-talet):

Då kliade sig den rike i huvudet, ty detta ord behagade honom inte. Och Herren sade ytterligare till honom: ”Hur kan du säga att du har gjort vad som står i lagen och profeterna? Står det inte skrivit i lagen: ”Älska din nästa såsom dig själv”. Och många av dina bröder, Abrahams söner, är fulla av smuts, och dör av hunger, medan ditt hus är fyllt av mycket gott, och ingenting av det kommer dem till del.

(*Apokryferna till Nya testamentet*, s.19, Propius förlag)

Så kan det ha gått till. Jesu ord var i så fall inte en ”inbjudan” utan en svidande social anklagelse. Frågan är nu om denne man – och sådana som han, människor med många ägodelar – kan bli frälsta. Jesus säger här (v.23-24) att det är ofantligt svårt, men ändå inte omöjligt för Gud. Abraham var ju rik och är såklart frälst (jfr Luk 16:23f) – ett tröstande exempel för rika i alla tider. Petrus – i allas namn – vill veta vad han själv har att hoppas på efter att ha lämnat sitt fiskarföretag och allt bakom sig. Han får ett utomordentligt uppmuntrande svar. Vem som får ”mest” lön i himlen får vi dock inte veta. V.30 låter oss förstå att det kommer att bli en stor överraskning.

Tänk på att det är Herren, din Gud, som ger dig kraft att skaffa rikedom (5 Mos 8:18).

ONSDAGEN I 20 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Hes 34:1-11** (*Jag skall utkräva mina får ur deras hand*)

Jerusalem har gått under (år 587/586 f.Kr.) men Hesekiel profeterar vidare, nu med tröstande ord från Gud som blandar sig med kritik av folkets odugliga ledare. En ny herde, Gud själv, ska komma – han blir som en ny David (Hes 34:23-24). Profeten skymtar *Jesus* i fjärran (Ps 23; Jer 23:1-7; Matt 18:12-14; Luk 15:4-7; Joh 10:1-18).

Evangelium: **Matt 20:1-16** (*Ser du med onda ögon på att jag är god?*)

Vi är här på Arbetsförmedlingen. Arbetsdagen är "from six to six" – vissa daglönare får jobb kl. 6, de andra kl. 9 och 12 respektive kl. 17. Alla får full dagslön, de sista ankomna får till och med lönen först, framför näsan på alla andra. Är inte det skriande orättvist? Jesu svar är nej. Enligt honom ska man se till vad människor behöver, inte bara på vad de förtjänar. Ett eko av detta hittar man i katolska kyrkans sociallära, där det heter att lönesättning inte bara bör ske utifrån vad var och en bidrar med utan även *vad den behöver för att kunna leva människovärdigt*. En lön är inte rätt satt bara för att parterna kom överens! (*Katolska kyrkans katekes*, nr 2434).

De som först började kl.17 är inga lata bidragsmottagare. Hela dagen har de varit till arbetsmarknadens förfogande, men *ingen hade lejt dem* (v. 7). De hade *intentionen* att arbeta, och det är avgörande för Gud (så finns det i kyrkan många som vill tjäna Gud som präster eller i kloster, men som inte antas på grund av funktionshinder eller svår personlighet: Gud ser intentionen och ska rikligen belöna dem för att de *ville!*).

Männen på bänken framför arbetsförmedlingen har sett sina kamrater bli antagna och vet att dessa kommer hem på kvällen till sina fruar med en denar, de själva förmodligen med tomma händer. Men de har också hungriga barn! *Det är orättvist*.

De som inte accepterade jordägarens syn på en sådan kollektiv solidaritet *protesterade* (v. 11). Ordet som Matteus använder är det samma som när israeliterna i öknen *knotade* mot Mose för att de var hungriga och törstiga (2 Mos 16:1-8; 17:3). Slutrepliken i v. 15 är en retorisk pärla, helt avväpnande. Ett svar behövs inte.

(Det kommer) ... inte att finnas någon fattig hos dig då Herren välsignar dig i det land som Herren, din Gud, vill göra till din egendom och låta dig ta i besittning, om du bara lyssnar till Herren, din Gud (5 Mos 15:4-5).

TORSDAGEN I 20 VECKAN "UNDER ÅRET"

Första läsningen: **Hes 36:23-28** (*Jag skall ge er ett nytt hjärta och låta en ny ande komma i ert bröst*)

Hesekiels tröstande ord från Gud efter Jerusalems undergång fortsätter: vänskapen med Gud ska återställas, ja det är fråga om *en ny skapelse* (jfr Gal 6:15; 2 Kor 5:17). Hjärtana av sten ersätts med mänskliga hjärtan. Guds egen Ande tar boning i dem (jfr Jer 31:31f; Joel 2:28-30 – i några biblar = 3:1-3). Han ser det *Nya förbundet* i fjärran.

Evangelium: **Matt 22:1-14** (*Bjud alla ni ser till bröllopet*)

Denna liknelse handlar nästan om samma sak som liknelsen innan (Matt 21:33-46). Där krävde kungen (Gud) sin del av skörden, nu bjuder han på en stor fest – *den messianska festmåltiden* (Jes 25:6-10). Bröllopstemat syftar på profeternas ord om Gud som folkets "brudgum" och folket som hans "brud": Gud ska genom Sonen förenas med sitt folk (jfr Mark 2:18-20). Profeterna, fram tills Johannes döparen och Jesu apostlar, har pekat på detta och bjudit in – men gästerna vill inte komma.

De inbjudna gästernas motvilja, som sträcker sig ända till att döda kungens tjänare, är ofattbart skamlös, närmast förryckt – straffet som drabbar dem i v. 7 kunde de rimligen förutse. Kan man hata Gud så starkt att man hellre vill dö, ja döda, än delta i hans fest? Deras stad bränns ner, läser vi – Matteus har kanske som gammal man fogat in dessa ord med darrande hand, under intryck av Jerusalems förstörelse genom romarna år 70. Hans folk avvisade sin Messias och hans kyrka, och löpte amok i ett hopplöst uppror, judiska kriget, år 66-70. Jesus hade redan förutsagt det.

I Lukas version (Luk 14:16-24) bjuder den kränkte kungen in fattiga och människor med funktionshinder, här hos Matteus är det "onda och goda" (v. 10; jfr Matt 5:45), d.v.s. kyrkan består av syndare och helgon. Guds nya fest är *eukaristin för alla folk*, även för icke-judar. Men du är inte säker på en plats vid festbanketten i himlen bara för att du är med i kyrkan: du ska *bära frukt*, d.v.s. göra Guds vilja (jfr Matt 7:21; 12:50). Den rätta klädnaden vid Guds stora fest (v.12) är *dopets vita klädnad*, men inte bara på utsidan: **ditt hjärta** ska överensstämma med nåden, d.v.s. leva i vänskap med Gud, förlåtet, försonat, biktat, alltid ivrigt att efterlikna hans generositet.

Salig den som får vara med om måltiden i Guds rike (Luk 14:15).

FREDAGEN 24 augusti:

DEN HELIGE APOSTELN BARTOLOMAIOS, fest

En man *utan svek* kallade Jesus honom (Joh 1:47, där hans namn är *Natanael* – det var ganska vanligt med dubbelnamn i Bibelns värld, som t.ex. Saul/Paulus). Den helige BARTOLOMAIOS förkunnade Jesu budskap ända till Armenien, enligt legenden. Där befriade han kungens dotter från en demon. Att kungen då lät döpa sig blev för mycket för den hedniska oppositionen. Man flådde Bartolomaios och korsfäste honom sedan, en ofattbart smärtsam död. Så följde han Jesus till det yttersta, verkligen *utan svek*. Hans relikier lär i dag finnas på Tiberön i Rom.

Festdagens tröstande läsningar känns nästan som personligt riktade till denne utomordentligt hårt drabbade apostel: i Guds stad, det himmelska Jerusalem (Upp 21:9b-14) ska vi vara skyddade och trygga, där finns det inget att frukta längre. Gud kommer inte att glömma sin apostels lidande för Jesu sak: apostelns namn ska för evigt stå på en av stadens *tolv grundstenar*. En liknande tröst riktar Gud till var och en av oss som på något sätt får lida för vår trohet mot Jesus. I evangelieläsningen (Joh 1:45-51) lovar Jesus sina apostlar att de ska få *se himlen öppen* (v. 51), också detta en hänvisning till det kommande, himmelska Jerusalem för alla som här på jorden tvingas böja sig under förödmjukelser och förnedring för sin tro på *Lammet* (Upp 21:14).

Herre, jag älskar din boning, den plats där din härlighet bor (Ps 26:8).

Särskilda läsningar på denna dag: Upp 21:9b-14; Joh 1:45-51

Förslag till fredagsoffer: Be Gud visa vem/vilka jag behöver försonas med – och hur!

LÖRDAGEN I 20 VECKAN ”UNDER ÅRET”

Första läsningen: **Hes 43:1-7a** (*Herrens härlighet kom in i huset*)

När förstörelsen av Jerusalem förestod lämnade Herrens Ande templet och gick mot öster (Hes 10:19; 11:22-23). Nu ser Hesekiel att straffets tid – exilen i

Babylon och det nedrivna templet i Jerusalem - ska ta slut. Herren ska återkomma till ett nytt tempel och inviga det, och det ska ske från samma håll, från öster, soluppgångens väderstreck (jfr Luk 1:79), Olivberget, varifrån Jesus senare ska rida in i staden (Matt kap. 21). Brusande dån och ljusfenomen ledsagar Guds tronbestigning. V. 3: en avgörande vändpunkt ska ske, den mäktiga visionen jämförs med de tidigare visionerna i Hes 9:1 f och 1:1 f. En stark andekraft lyfter Hesekiel in till förgården. Kungarnas misslyckade epok är slut – Herren ska åter sitta på sitt folks tron (v. 7).

Evangelium: **Matt 23:1-12** (*De säger ett och gör ett annat*)

Religionskritik är inte ett modernt fenomen som ateistiska tänkare har hittat på utan en integrerad del av religion, i varje fall av biblisk religion. Gud kritiserar genom profeterna sitt folks hycklande religionsutövande, sida upp och sida ner i Gamla testamentet (läs ställen som t.ex. Jes 1:10-17 eller Amos 5:21-25!). Här i dagens läsning avtäckes Guds Son i Nya testamentet sin tids religiösa ledares hyckleri.

Vi bär alla på nyckelupplevelser, viktiga ögonblick, som var med och forma våra uppfattningar. Vi vet inte vad som ligger bakom Jesu djupa besvikelse över de skriftlärdade och fariseerna. Anar vi spåren av en djup andlig kris i Jesu ungdom? Kanske var det så att de lärare som pojken Jesus litade på och beundrade visade sig att vara mer måna om titlar och positioner än om utmattade själar belastade av tunga bördor (jfr Matt 11:28-30). Ja, religion kan förvisso bli förtryck och humbug. Den som låter sig kallas för ”fader” ska *vara* en fader åt utsatta stackare, liksom Gud är det (jfr v.9), aldrig knuffa dem åt sidan. Och i dag? Jesus skulle nog inte ha något emot att våra präster kallas för ”fader” (pater) – om de bara lever som de lär!

Jag har satt dig att pröva mitt folk... du skall granska och pröva deras liv (Jer 6:27).
